No. 224. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Vrijdag 20 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den September.

De volgende depeches over de spaansche zaken zijn sedert gisteren weder door het gouvernement bekend gemaakt:

» *De generaal kommanderende de 20ste militaire divisie aan den president van den raad,*

» Bajonne 15 september. —

» Gisteren zijn zes bataillons van Alava, twee van Navarre en de geheele karlistische staf, met de generaals *Elio* en *Megri*, op ons grondgebied geweken, maar zij ontwapend zijn geworden.

» *Espartero* is onmiddellijk daarna te Urdax aangekomen en heeft zich in gemeenschap met onze troepen gesteld. De wapens der karlisten zijn hem uitgeleverd en wij hebben brood aan zijne troepen doen geven."

» *De onderpreject aan den minister van binnenlandsche zaken,*

» Bajonne 15 september,

» In den avond van den 13den, de komst van den pretendent te Urdax vernemende, heb ik mij naar Ainhoa begeven en heb hem doen te kennen geven, dat hij zich in Frankrijk zou moeten begeven, als zijnde door de christinos en door onze troepen op drie uren langs de grenzen ingesloten; dat het mij in dat geval gemakkelijk zou vallen om voor eene kapitulatie tusschen beiden te komen, die het lot der zijnen verzekerde. Op den middag berichtte mij de intendant-generaal, dat de pretendent over de grenzen zou komen.

» Ten twee ure verklaarde mij de heer *de Lalande*, dat don *Carlos* niet meer besloten was. Ik deed daarop de grenzen geheel sluiten, doch, ten drie ure, is men mij komen melden, dat don *Carlos* zou overkomen.

» Daar het gewenscht geheerd werd, is een duizendtal vlugtelingen, ongewapenden, de grenzen overgekomen, en ten half vier ure heeft don *Carlos* zich met zijne familie vertoond. Ik heb hen terstond naar eene veilige plaats geleid en ben naar de grenzen teruggekeerd, om de overkomst der vlugtelingen, ten getale van 2,000 strijders, die door *Espartero* vervolgd werden, te besturen.

» Ik heb den generaal *Espartero* gesproken, die zoo aan mij als aan den kolonel van het 34ste regiment, zijn volkomen tevredenheid heeft betuigd."

De *Messager* hield gisteren avond nog het volgend berigt: » Brieven aan welke men volkomen geloof kan slaan, hebben heden te Parijs de tijding aangebragt van de onderwerping van den graaf van Espagna, het hoofd van den opstand in Katalonie. Dezelfde brieven vermelden, dat men met ijver en met eenige hoop op eenen spoedigen uitslag, over de onderwerping van *Cabrera* onderhandelt.

Het *Journal des Débats* herhaalt alleen, zonder aanmerkingen, het door andere bladen vermeld berigt dat don *Carlos* naar Bourges zal gezonden worden. Men wil overigens dat don *Carlos* reeds Bayonne doorgekomen en naar Bourges op weg is.

— Nauwelijks hebben de zaken in Spanje een zoo gunstigen keer voor de constitutionelen genomen, of de agenten van het gouvernement te *Madrid* beijveren zich, zoo hier als te Londen, om nieuwe leeningen te verwerven. Men zegt dat het spaansch gouvernement beloofd zou hebben bij het sluiten eener nieuwe leening, terstond twee achterstallige halfjaren interest der wekelijksche schuld te betalen en dat op die voorwaarde zich eenige bankiershuizen, waaronder een uit deze hoofdstad, hadden laten vinden. Van de voorwaarden wordt nog niets gezegd.

Het gerucht liep hier gisteren avond, dat het bestuur te Madrid de tegenwoordige pas bijeengekomen cortes voornemens was te ontbinden, in de hoop van thans bij de nieuwe verkiezingen minder radikale leden te bekomen.

— In weerwil der logenstraffing door de ministeriele bladen omtrent het afbreken der eenparige onderhandelingen te Konstantinopel, vindt men hier in de jongste tijdingen van daar, met betrekking de aanvraag van de verschijning der engelsche en fransche vlooten voor de hoofdstad, en het protest daartegen van den russischen gezant, een nieuw bewijs van de zwijgende toestemming *Mehemed*-Ali kan zulks, meent men, slechts in zijn tegenstand versterken; terwijl het te vreezen zou zijn, dat men toch, in weerwil van alle moeite, deze Oostersche kwestie tot een vredebreuk tusschen de mogendheden zou leiden.

— Uit Algiers wordt van den 7den gemeld: » De troepen voor de aanstaande expeditie worden nimmer zijwaarts gezet. De troepen zullen tegen het einde dezer maand vertrekken en zich te land naar Constantine begeven, het spoor van den weg volgende dien men tusschen de beide steden wil aanleggen. In de artillerie-werkplaatsen heerscht groote bedrijvigheid, enz. De maarschalk *Valée* maakt zich gereed Algiers te verlaten, om zich naar Oran te begeven, waar hij den hertog *van Orleans* moet afwachten."

— *l'Indicateur de Bordeaux* van den 19den September, geeft de volgende bijzonderheden van de Spaansche grenzen:

» Gisteren heeft de pretendent en zijne familie in een huis, op een kanonschotsafstand van de brug van Ainhoa, nachtverblijf gehouden, omtrent 2,500 man te Urdach hebbende. De troepen van den generaal *Espartero* omsingelden hem geheel, maakten een groote kring rondom hem en lieten hem geen anderen uitweg dan door Urdach. — De kavallerie-kolonel *Reina* is dezen morgen met eene depeche voor den generaal *Harispe* aangekomen en ten acht ure met het antwoord van dien generaal vertrokken, die zich vergenoegt don *Carlos*, zijne familie en die hem volgen, een goed ontbaar toe te zeggen. — De onder-prefect van Bayonne is te middernacht naar Ainhoa vertrokken met al de beschikbare kavallerie en twee rijtuigen. Allen doet vermoeden, dat de pretendent dezen avond te Bayonne zal nachtverblijf houden."

— Uit Madrid wordt van den 10den gemeld, dat in de cortes-zitting van dien dag eene boodschap van de koningin werd medegedeeld, waarin dankbetuigingen voorgesteld worden aan den hertog der Overwinningen, en aan al de personen die deel genomen hebben aan de gewigtige gebeurtenissen in het Noorden.

In de hoofdstad was men bevreesd, dat, schoon de oorlog mogt ten einde loopen, de verdeeldheid onder de staatspartijen evenwel niet verminderen zouden.

— De rijzing in de 3 pCt. ter beurze van gisteren heeft heden weder tot eene reactie geleid. De Spaansche fondsen zijn nog meer gestegen. De notering was heden (17 *September*): 5 pCt. 110,70; 3 pCt. 81; Sp. *Ardoins* geopend met 34, gestegen tot 35, gebleven 34¾; Pass. 9¾; oud. Diff. z. int. 10½; n. Diff. z. int. 16⅛; Nap. renten 101,60; Rom. L. 102¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den September.

De Keizer van Rusland heeft den 29 en 30 Augustus, van den Groot-vorst-Troonopvolger en hertog *Maximiliaan* van Leuchtenberg vergezeld, eene groote wapenschouwing over de troepen in het kamp bij Borodino gehouden, die te zamen vier en veertig duizend vijfhonderd twaalf man sterk waren, en na den afloop zijne hooge tevredenheid aan den Opperbevelhebber en de overige staf-officieren betuigd. Z. M. heeft ook het gedenkteeken bezigtigd, ter gedachtenis van den beroemden veldslag van Borodino in 1812 opgerigt.

— Uit Zurich wordt wordt van den 12den gemeld, dat het stoffelijk overschot van den regeringsraad *Hegetschweiler* den 12den met groote plegtigheid ter aarde is besteld. — In de zitting van den grooten raad op den 9den, heeft de burgemeester van Zurich, *Hirzel* zijne demissie van al zijne ambtsbetrekkingen ingezonden. — De voorloopige regering heeft den 11den den overste *Hirzel* tot opperbevelhebber der gezamenlijk opgeroepen troepen benoemd.

In Wallis schijnen eenige onlusten in den geest als die te Zurich te hebben plaats gehad.

— De vorst *von Metternich* is den 10den met zijne gemalin van Weenen naar den Johannisberg afgereisd.

— In de bijzondere berigten uit Konstantinopel tot den 28sten, door de *Augsburger Zeitung* van den 15den dezer gegeven, wordt gezegd, dat het waarschijnlijk tot geen dwangmaatregelen tegen *Mehemed Ali* zou komen, nademaal zoo wel Frankrijk als Engeland daarvan afkeerig waren. Engeland drong er steeds op aan, dat *Mehemed* Syrie en Candia ontruimde en zich met het erfelijk bezit van Egijpte vergenoegde. De admiraal *Stopford* zou verklaard hebben, dat hij in drie gevallen, des noods met geweld, de engte der Dardanellen zou doorzeilen: ingeval *Ibrahim* tegen Konstantinopel oprukke, wanneer er onlusten in de hoofdstad uitbraken en wanneer eene russische vloot in den Bosporus verscheen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 18den September.

De koninklijke familie wordt tegen den 23sten op Laeken terugverwacht. Dezelve scheept zich morgen avond te Woolwich in en zal vrijdag te Ostende aankomen, en den 22sten de opening van den spoorweg te Kortrijk bijwonen.

De oorlogminister generaal *Willmar* dezer dagen te Namen zijnde, heeft aldaar een bezoek in de vesting Luxemburg gedaan, en zich vervolgens naar Metz begeven.

Men verneemt, dat er ter gelegenheid der september-feestdagen, talrijke illuminatiën, in de orde van *Leopold* zullen plaats hebben.

De rijzing in de spaansche fondsen te Parijs, werkt ook hier voordeelig op den koers dier effecten. Volgens het handelsblad dezer stad, gelooften eenige speculanten aan eene reactie, ten gevolge van de realisatie der winsten; maar, volgens dit blad, bestond daarvoor geen vrees, omdat men ter beurze de val van don *Carlos* niet beschouwt als de ondergang eener persoonlijke zaak, maar als een vredeswaarborg voor de andere europesche staten, terwijl daarenboven de spaansche fondsen beneden hunne wezenlijke waarde stonden. Heden golden de Ardoins te Antwerpen 29 drie achtste, ½, hier te Brussel 29¼, drie achtste.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den September.

Heden middag trok alhier door, het 2de bat. der 6de (vroeger 18de) afdeeling Infanterie, komende van Venloo en bestemd naar Vlissingen.

— De *Staats-Courant* behelst een besluit van den 12den September 1839, omtrent het afleggen van den eed van zuivering door de procureurs bij de regterlijke collegien. Daarbij wordt bepaald, dat de procureurs bij den hoogen raad, de provinciale geregtshoven en de arrondissements-regtbanken, verpligt zullen zijn, om, alvorens te kunnen te treden, behalve den eed, vastgesteld bij art. 24 van het reglement van orde en discipline voor de advocaten en procureurs, ook af te leggen den eed van zuivering, zoo als die in art. 10 van het besluit van den 25sten Februarij 1817 (*Staatsblad n°.* 13), voor de procureurs bij de toenmalige regterlijke collegien was voorgeschreven.

— Z. M. heeft goedgevonden het personeel der Koninklijke Militaire Akademie te Breda, zoo als het bij Hoogstdeszelfs besluit van 10 Junij 1836 voorloopig was bepaald, op denzelfden voet en wijze, met twee luitenants der infanterie, drie sergeanten en acht oppassers te vermeerderen. Voor zoo veel de officieren betreft, zijn, naar men verneemt, daartoe benoemd de 1ste luitenant *P. H. J. Hoogepeen*, en de 2de luitenant *L. van den Tol*, respectivelijk van de 2de en 9de afdeeling infanterie.

Voorts is aan den leeraar van de 2de klasse in de nederlandsche taal- en letterkunde, *J. C. Beyer*, twee derde van zijne tegenwoordige bezoldiging toegelegd, in afwachting dat hem het pensioen zal worden verleend.

Wijders is de architect bij de Akademie, de heer *J. E. Terwinckel*, eervol uit die betrekking ontslagen.

— Naar men verneemt zijn op het tractement van non-activiteit gesteld, in afwachting van pensioen, van het wapen der infanterie: de kolonel *Naudascher*, de majoors *Schuller* en *Eichholtz*, de kapiteins *Strengnaerts*, *Bos*, *Jannette*, *de Graaff*, *Pippenghegin*, *Hamm*, *Oderkerk*, *Buusz*, *Troester*, *Staal*, *Partegies*, *de Lava*, *Momberg*, *Schaat*, *Russert*, *de Basserode*, *de Beaumont*, *Brumsteede*, *van der Hart*, *Julien*, *la Motte*, *Hartt*, *Humann* en *Verheyden*.

— In het *Amsterdamsch Handelsblad* leest men het volgende:

» Men verneemt van goederhand, dat reeds door Z. M. de goedkeuring gegeven is betreffende de nieuwe zamenstelling der landmagt; het leger zoude in tijd van vrede bestaan uit 10,000 man infanterie, 5000 man kavallerie, enz., zoo dat men bij de eerste oproeping te wapen over 50,000 man van de staande armee zoude kunnen beschikken; wat hiervan zij zal, de tijd spoedig leeren; de meeste bezuinigingen zijn in acht genomen, maar tevens ook niet uit het oog verloren het belang, hetwelk de Staat moet stellen in een krachtig, goed en welbezield leger."

— Als tijdelijke controleurs van het kadaster in Limburg zijn benoemd, de ontvangers der belastingen *K. F.* baron *de Negri* en *J. M. Jaspar*.

— Het heeft Z. M. behaagd te bepalen, dat de schilderijen der verzameling op het Pavilloen *Welgelegen* te Haarlem, na het overlijden der kunstenaars, die dezelve vervaardigd hebben, voortaan aldaar nog voorloopig gedurende vijf jaren zullen verblijven.

— De minister van finantien heeft ter kennis der belanghebbenden gebragt, dat ten gevolge eener verandering in de betrekkingen tusschen de Fransche en Sardinische post-administratien, alle brieven, die men uit de Nederlanden bij verkiezing over Frankrijk, de Sardinische, en naar de verder gelegene Italiaansche Staten wenscht verzonden te hebben, te rekenen van den 1sten October aanstaande, aan eene gedwongene frankering tot aan de grenzen tusschen Frankrijk en Italie zijn onderworpen.

Ten aanzien der frankeering van de brieven naar Italie, die over Duitschland loopen, blijft alles op den ouden voet.

— De stedelijke regering van Amsterdam heeft ter kennisse der ingezetenen gebragt, dat de intrede van HH. KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses *van Oranje* op aanstaanden maandag zal plaats hebben, en de burgerij gelegenheid hebben zal hare deelneming door eene algemeene illuminatie, in den avond van den dag, te betoonen. De trein zal vermoedelijk den weg nemen langs de Heerengracht, tot aan het Koningsplein, langs den Heiligenweg en Kalverstraat naar het paleis.

— Op den spoorweg van Amsterdam naar Haarlem hebben gisteren wederom twee groote proefritten plaats gehad. Bij het terugkeeren van den eersten rit, bestond de trein uit negen wagons, char-a-bancs en diligences in welke zich omtrent 280 personen moeten bevonden hebben. In het bijzonder werd opgemerkt een ongemeen fraaije spoorwagen, van engelsch fabrijk uit drie koetsen bestaande en voor 42 personen ingerigt. De inwijding van den weg is op morgen bepaald. De dag waarop de geregelde dienst zal aanvangen is nog niet zeker bekend.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (18 *September*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 53¾; ditto 5 pCt. 101⅝, ¾; Kansbill. 25 15/16; Am. Syndik. 4½ pCt. 96, 95⅞; ditto 3½ pCt. 80 drie achtste; Handelm. 174½; O. Indie 5 pCt. 99 drie achtste; Ardoins 85 & 29½; coupons 25⅝; Passieve 10; Fr. uitgest. 11, ¼, 11; oude Russen 104; Columb. 22¾, 23¼, ⅞; Peruanen 11⅞, 12; B. Grieken 17, ¾.

VILLE DE BREDA.

THÉATRE FRANÇAIS DES PROVINCES.

Les artistes, sous la Direction de Mr. ALEXANDRE, auront l'honneur de donner:

SAMEDI 21 *SEPTEMBRE* 1839.

N°. 2 DE L'ABONNEMENT.

LA POUPÉE,

Vaudeville en 1 acte de Mr. ARNOUD.

SUIVI DE

PHILIPPE,

Drame en 1 acte de Mr. SCRIBE.

Le Spectacle sera terminé par

BRUNO LE FILEUR,

Comédie-Vaudeville en 2 actes, par M. M. COGNIARD frères.

On Commencera à 6 heures.

UIT DE HAND TE KOOP.

Eene Groote *HUIZING*, bevattende *zes* BENEDEN- en *zeven* BOVEN-KAMERS, *twee* KEUKENS, KELDERS, ZOLDERS, STALLING voor *zes* PAARDEN, KOETSHUIS en KNECHTS-KAMER, benevens *twee* OPENE PLAATSEN, gelegen binnen deze Stad, op eenen vrolijken stand, zeer geschikt voor HEEREN-HUIS, of ook tot het uitoefenen van groote AFFAIRES.

Te bevragen bij H. J. VAN WEES, aan de Bossche Berg. Brieven *franco*.

A. APOL EN ZONEN,

Eindstraat B. N°. 31,

Fabrikanten in extra fraaije LAMPEN, KANDELAARS, LUSTRES, en in ENGELSCH BRONS KLEUR, alles eigen Fabrikaat. Zij staan voor de echtheid en deugdzaamheid van alle voorwerpen in, welke tot de minste en civielste Fabrieks-prijzen zijn te bekomen. Verzoeken iedere gunst en aanbeveling.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.